

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **A. K. M. G.**, zastoupen JUDr. Štěpánem Pastorkem, Ph.D., advokátem se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2023, č. j. OAM-769/ZA-ZA04-K09-PD2-R2-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 8. 2024, č. j. 16 Az 4/2023 - 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Irácké republiky. Žalovaný mu rozhodnutím ze dne 8. 3. 2016 udělil doplňkovou ochranu na dobu 24 měsíců podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Dospěl k závěru, že v Iráku probíhal ozbrojený konflikt, jehož důsledky mohou pro žalobce představovat vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný poté 18. 4. 2018 k žádosti žalobce doplňkovou ochranu prodloužil o dobu 24 měsíců. Žalobce následně podal dne 31. 3. 2020 žádost o další prodloužení doplňkové ochrany. Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 10. 2020 již znovu žalobci doplňkovou ochranu neprodloužil. Podle žalovaného se totiž bezpečnostní situace v Iráku zlepšila natolik, že již dále není nutné doplňkovou ochranu prodloužit. Toto rozhodnutí zrušil Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 3. 2. 2022, č. j. 2 Az 52/2020 - 25 (dále jen „zrušující rozsudek“), a věc vrátil žalovanému

k dalšímu řízení z toho důvodu, že žalovaný nedostal své povinnosti opatřit si dostatečně aktuální informace o zemi původu žalobce.

[2] Žalovaný následně provedl se žalobcem dne 9. 8. 2022 doplňující pohovor a shromáždil novější podklady týkající se situace v Iráku, ze kterých dovedl, že současný konflikt v Iráku nemá totální charakter. V případě žalobce již pominuly důvody, pro které mu byla udělena doplňková ochrana. Kdyby se vrátil do země původu, nehrozilo by mu již nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu. Z tohoto důvodu žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím opět žalobci žádost o prodloužení doplňkové ochrany zamítl. Žalobce znovu napadl toto rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž namítal, že i po zrušujícím rozsudku žalovaný stále dostatečně neověřil aktuální bezpečnostní a politickou situaci v zemi původu. Žalobce v průběhu řízení před městským soudem žalobu ještě doplnil.

[3] Městský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Předně konstatoval, že žalobce je oprávněn žalobu doplnit pouze ve lhůtě pro její podání. Doplnění žaloby ze dne 19. 9. 2023 však bylo opožděné, a proto soud vycházel z původního znění žaloby. Městský soud dospěl k závěru, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nepochybně situace v Iráku stále nebyla ideální natolik, aby bylo možné tuto zemi označit za zcela bezpečnou. Ztotožnil se však se žalovaným v tom, že i když v Iráku stále dochází k ozbrojeným střetům, nepokoje nemají charakter tzv. totálního konfliktu. Městský soud konstatoval, že žalovaný posoudil bezpečnostní situaci v Bagdádu, kde žalobce před odjezdem pobýval, dostatečně individuálně, přičemž zohlednil, že žalobce se hlásí k sunnitské menšině. Přestože zprávy obstarané žalovaným dokumentují, že v Bagdádu nadále dochází k útokům, žalovaný správně vyhodnotil, že se nejedná o přímé a bezprostřední ohrožení civilistů ze sunnitské menšiny, a žalobci tak nadále nehrozí riziko vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Na rozdíl od předchozího řízení, kdy soud rozhodnutí žalovaného zrušil kvůli neaktuálním podkladům, žalovaný tentokrát vycházel z novějších zpráv, zejména z informací Ministerstva zahraničních věcí, zpráv Agentury EU pro azyl (EUAA) o bezpečnostní situaci v Iráku a dalších podkladů, které sám shromáždil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností.

[5] Podle stěžovatele je kasační stížnost přijatelná, neboť se žalovaný i městský soud dopustili zásadního pochybení, co se týče nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci vztahujícího se ke změně bezpečnostní situace v Iráku od doby udělení doplňkové ochrany. Současně stěžovatel namítl, že doplnění žaloby mělo být městským soudem hodnoceno ve své úplnosti, neboť neobsahovalo žádný nový žalobní bod, ale jednalo se pouze o poskytnutí dodatečných informací k žalobním bodům řádně uplatněným již v žalobě.

[6] Stěžovatel uvádí, že situace v Iráku v době rozhodování žalovaného nebyla natolik ustálená, aby nebylo potřeba prodloužit platnost doplňkové ochrany. Problémy, jimž země čelí, jsou patrné nejen ze zpráv opatřených žalovaným, ale i ze zpráv, na které sám stěžovatel v průběhu řízení odkazoval. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, v čem by se jeho individuální situace měla nyní lišit natolik, aby odůvodňovala neprodloužení doplňkové ochrany. V řízení o prodloužení doplňkové ochrany je to navíc právě správní orgán, kdo

pokračování

musí unést důkazní břemeno ohledně případné podstatné změny okolností týkajících se hrozby vážné újmy a neexistence totálního konfliktu, což se v tomto případě nestalo.

[7] Městský soud podle stěžovatele rovněž nesprávně posoudil i otázku aktuálnosti zpráv obstaraných žalovaným. Žalovaný dále nezahrnul do podkladů rozhodnutí zprávy nezávislých organizací, k jejichž použití byl vyzván v předcházejícím zrušujícím rozsudku. Stěžovatel proto v doplnění žaloby odkázal na novější zprávy mezinárodních organizací, jako jsou Freedom House či Human Rights Watch, a též na zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA. Městský soud však na tyto podklady nereagoval, neboť doplnění žaloby odmítl hodnotit z důvodu tvrzené opožděnosti. Doplnění ale neobsahovalo nové žalobní body, pouze doplňovalo argumentaci již uplatněnou v žalobě. V období rozhodování žalovaného byly k dispozici i další zprávy mezinárodních organizací, které však žalovaný nezohlednil. Poukazuje zejména na zprávu Amnesty International ze dne 22. 3. 2022 a 27. 3. 2023, a dále na zprávu Výboru OSN proti mučení ze dne 15. 6. 2022.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu. Připomněl, že institut doplňkové ochrany je dočasný a jeho účelem není trvalá legalizace pobytu. Stěžovatel si tak může případný další pobyt na území ČR upravit prostřednictvím jiných pobytových oprávnění dle zákona o pobytu cizinců. Žalovaný dále upozorňuje na to, že stěžovatel během trvání doplňkové ochrany navštívil i jiné evropské státy. Je tak toho názoru, že stěžovatel institut doplňkové ochrany pouze zneužívá k legalizaci pobytu na území ČR.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Ve věci stěžovatele však žádná z těchto podmínek není splněna. Kasační stížnost je proto **nepřijatelná**.

[11] Co se týče tvrzené nepřezkoumatelnosti, Nejvyšší správní soud odkazuje na judikaturu popisující, jaké vady naplňují kasační důvod nepřezkoumatelnosti rozsudku (rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 - 107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76,

nebo usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Z pohledu uvedené judikatury Nejvyšší správní soud neshledal žádné pochybení městského soudu, které by svědčilo o přijatelnosti kasační stížnosti. Závěry městského soudu, jejichž dostatečnost stěžovatel v kasační stížnosti zpochybňuje, jsou logické a srozumitelné, adekvátně reagují na žalobní argumentaci stěžovatele. Městský soud také jasně popsal, jaké informace odůvodňují závěr, že se bezpečnostní situace v Iráku oproti roku 2016 zlepšila.

[12] Stěžovatel dále namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci vztahující se ke změně bezpečnostní situace v Iráku a neobstaral si dostatečné podklady. Nejvyšší správní soud podotýká, že dle dosavadní judikatury je základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany posouzení toho, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana (rozsudek NSS ze dne 11. 2. 2021, č. j. 7 Azs 249/2020 - 29, bod 12). Žalovaný nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě cizince stabilizovala a tato změna je natolik významná a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013 - 35, bod 22). Další požadavky na dokazování stanovuje zákon o azylu v § 23c odst. 1 písm. c). Platí, že podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného jsou informace (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu je stát, tedy žalovaný (rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58).

[13] V tomto ohledu neshledal Nejvyšší správní soud žádné pochybení městského soudu. Obdobným případem se ostatně zabýval kasační soud např. v usnesení ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 Azs 177/2023 - 84. Nejvyšší správní soud zde rovněž posuzoval neprodloužení doplňkové ochrany žadatele, který pocházel z guvernórátu Bagdád a hlásil se k sunnitskému vyznání. Stejný byl i časový aspekt, neboť i zde rozhodnutí žalovaného o neprodloužení doplňkové ochrany pochází z ledna 2023. Nejvyšší správní soud v uvedeném usnesení potvrdil názor městského soudu a žalovaného, že v současné době v Iráku neprobíhá totální konflikt, a proto je nezbytné individuálně zkoumat, zda žadateli hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve výše zmíněném usnesení rovněž neshledal pochybení v postupu městského soudu, který uzavřel, že osobám hlásícím se k sunnitské menšině v Bagdádu reálné nebezpečí vážné újmy nehrozí. Tento závěr odpovídá hodnocení žalovaného a městského soudu i v nyní projednávané věci, přičemž stěžovatel v žalobě či v kasační stížnosti ani netvrdí žádné konkrétní a specifické individuální okolnosti, kvůli kterým by mělo při návratu hrozit riziko vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. V nynější věci rovněž žalovaný vycházel z obdobných podkladů, jako v případě posuzovaném Nejvyšším správním soudem v citovaném usnesení, přičemž Nejvyšší správní soud ani ve výše citovaném usnesení neshledal, že by žalovaný vycházel z podkladů, které by byly zastaralé nebo neodrážely aktuální vývoj v zemi původu.

[14] Jde-li o další dokumenty vztahující se k situaci v Iráku, na něž odkazoval stěžovatel a o nichž městský soud konstatoval, že stěžovatel je měl předložit již ve správním řízení,

pokračování

ani zde se městský soud nedopustil pochybení. Stěžovatel neuvedl žádnou objektivní překážku, která by mu v jejich uplatnění v průběhu správního řízení bránila, a při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí nevznsl žádné námitky ani nenavrhl jejich doplnění. Tento postup je plně v souladu s judikaturou (např. rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 Azs 157/2019 - 24). Co se pak týče odkazu na zprávu Amnesty International ze dne 22. 3. 2022 a 27. 3. 2023 a dále zprávu Výboru OSN proti mučení ze dne 15. 6. 2022, z pohledu řízení před Nejvyšším správním soudem se jedná o skutečnosti nové, které stěžovatel uplatnil až poté, co byl vydán napadený rozsudek městského soudu. K takovým skutečnostem Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží. Stěžovatel ani u nich nijak blíže nespécifikoval, co mu bránilo tyto dokumenty předložit již v předchozím řízení. Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud přesto dodává, že stěžovatel neuvedl, v čem by se tyto dokumenty obsahově lišily od podkladů obstaraných žalovaným, ani jak by se měly konkrétně vztahovat k jeho individuální situaci.

[15] K tvrzenému rozhojnění žalobní argumentace jejím doplněním po lhůtě Nejvyšší správní soud podotýká, že se v minulosti mnohokrát zabýval možnostmi rozšíření žaloby o nové žalobní body, doplněním žalobních bodů při jejich úplné absenci, rozhojňování žalobní argumentace či prolomením zásady koncentrace řízení (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 27. 4. 2007, č. j. 4 Azs 176/2006 - 84, č. 1834/2009 Sb. NSS, či ze dne 18. 11. 2020, č. j. 1 Azs 138/2020 - 33). Ani posouzení doplnění žaloby z pohledu této judikatury nepředstavuje pochybení městského soudu. Stěžovatel konkrétně neuvedl, které námitky v doplnění městský soud opominul, ani z jakého důvodu mělo být jeho posouzení nesprávné.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Městský soud respektoval dosavadní judikaturu kasačního soudu a nedopustil se ani zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost proto soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, či ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly. Soud mu tedy náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. února 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu